

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

بررسی رخدادهای انقلاب اسلامی (۱)

سال اول انقلاب

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

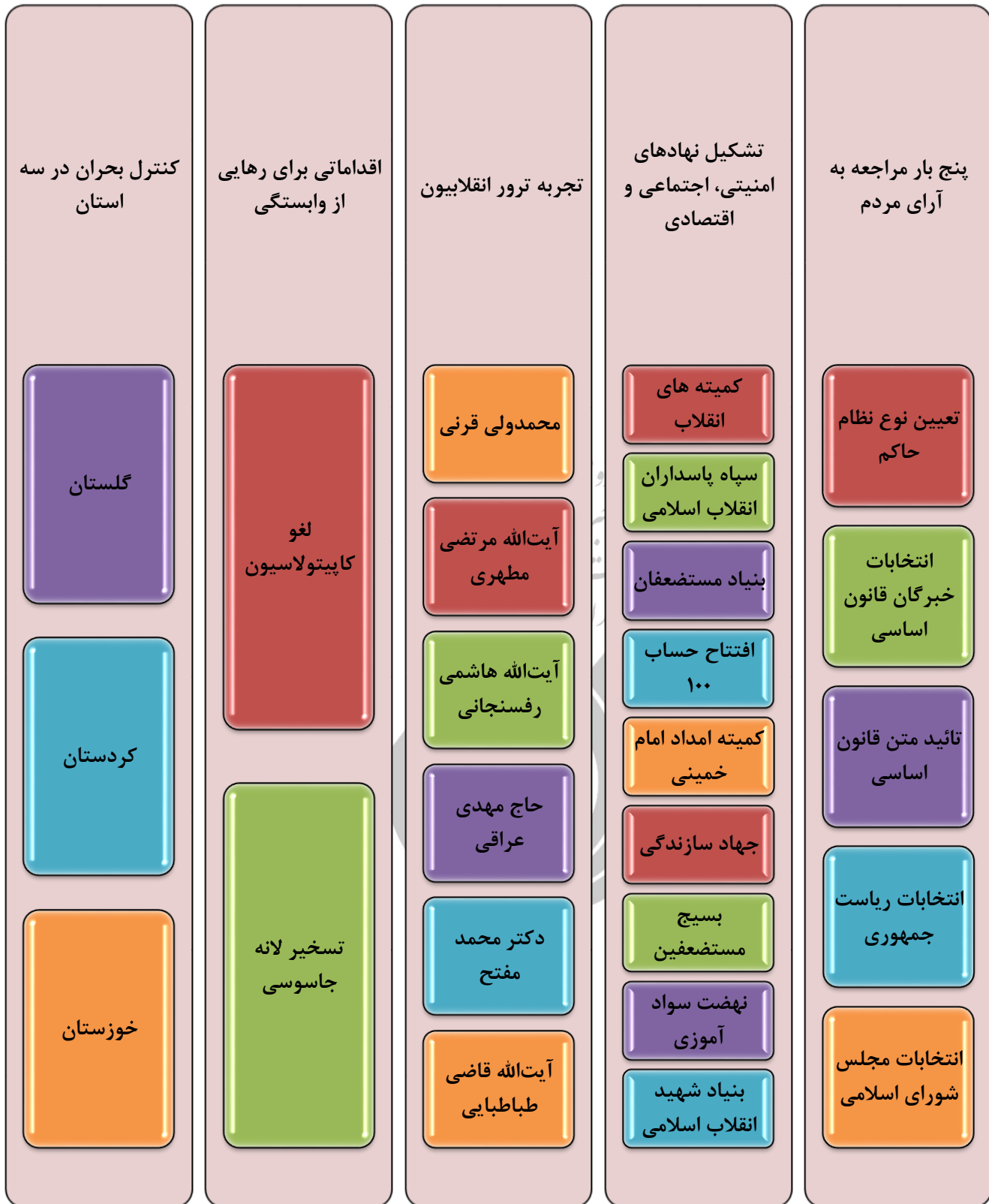
گروه سیاسی

Contents

۲ مقدمه	■
۳ اهم رخدادهای سال اول انقلاب	■
۴ رخدادهای سیاسی	■
۴ تشکیل کمیته های انقلاب	•
۴ رای به جمهوری اسلامی	•
۴ صدور فرمان تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	•
۴ لغو کاپیتولاسیون	•
۵ انتخابات خبرگان قانون اساسی	•
۵ اولین تظاهرات روز قدس	•
۵ لغو قراردادهای تسلیحاتی ایران و آمریکا	•
۷ تسخیر لانه جاسوسی	•
۷ استعفای دولت موقت	•
۸ همه پرسی قانون اساسی	•
۸ برگزاری اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری	•
۸ مجلس شورای اسلامی اولین انتخابات	•
۸ ترور انقلابیون	•
۹ غائله در سه استان	•
۹ اقدامات اقتصادی	■
۹ تشکیل بنیاد مستضعفان	•
۱۰ افتتاح حساب ۱۰۰	•
۱۰ ملی شدن بانکها و بیمه ها	•
۱۰ رخدادهای اجتماعی	■
۱۰ تاسیس کمیته امداد امام خمینی	•
۱۰ تصویب قانون شوراهاى محلی	•
۱۱ اعلام عزای عمومی ۱۵ خرداد	•
۱۱ تشکیل جهاد سازندگی	•
۱۲ طرح طب ملی	•
۱۲ اولین نماز جمعه تهران	•
۱۲ تشکیل بسیج مستضعفین	•
۱۲ پیام به مردم برای مبارزه با بی سوادى	•
۱۳ صدور فرمان تشکیل بنیاد شهید انقلاب اسلامی	•

بهمن امسال، انقلاب اسلامی ایران چهل ساله می‌شود. این انقلاب در چهار دهه گذشته با مسائل و حوادث گوناگونی مواجه بوده و در عین حال دستاوردهای بسیاری داشته است. برای فهم قدرت و عظمت انقلاب شناخت زمینه‌های شکل‌گیری و ویژگی‌های منحصر به فرد آن و وقایعی که از سر گذرانده ضروری است. بر این اساس، بنا داریم در چهل شماره، تاریخ ۴۰ ساله انقلاب را بررسی کنیم. این شماره به تحولات و مسائل سال اول انقلاب اختصاص دارد. از جمله مهم‌ترین تحولات سال اول انقلاب این موارد است: پنج بار به آرای مردم مراجعه شد؛ چندین نهاد امنیتی اجتماعی و اقتصادی تشکیل شد؛ ترور انقلابیون بر ضرورت اهمیت تقویت پایه‌های انقلاب موثر واقع شد؛ در راستای رهایی از وابستگی، کاپیتولاسیون لغو و لانه جاسوسی آمریکا تسخیر شد؛ از همه مهم‌تر بحران در سه استان شمالی، غربی و جنوب غربی کشور کنترل و مهار شد.

در مجموع باید گفت تشکیل نهادها و سازمان‌های انقلابی مردمی، از توفیق جمهوری اسلامی ایران در قدرت نظام سازی و دولت سازی نشان دارد؛ به گونه‌ای که در کمتر از یک سال از عمر انقلاب اسلامی همه نهادهای لازم برای تشکیل یک کشور به نحو موفقیت آمیزی طراحی و تشکیل شدند و آغاز به کار کردند. در ادامه تحولات و رخداد‌های سال اول انقلاب به تفکیک سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بیان شده است.

■ رخدادهای سیاسی

• تشکیل کمیته های انقلاب

کمیته‌ها اولین سازمان‌هایی بودند که پس از انقلاب در ۲۳ بهمن ۱۳۵۷ با فرمان امام خمینی (ره) و برای کنترل اوضاع و برقراری نظم و امنیت، تشکیل شدند. مقابله با توطئه‌های بیگانگان، دستگیری وابستگان رژیم پهلوی، جلوگیری از قاچاق اسلحه، توقیف اموال مفسدان و فراریان رژیم پهلوی، انتظامات و حفظ امنیت شهرها، روستاها و مرزها، مبارزه با فساد و بی‌بند و باری، حراست از اماکن مهم، مقابله با منافقان و خرابکاران و ... از وظایف کمیته‌های انقلاب اسلامی بود. در سال ۱۳۶۹، بنا به ضرورت و با تصویب مجلس شورای اسلامی، این نهاد انقلابی با شهربانی و ژاندارمری ادغام شد و نیروی انتظامی واحد به نام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران شکل گرفت.^۱

• رای به جمهوری اسلامی

۱۲ فروردین ساختار جدید سیاسی ایران بر مبنای آرای اکثریت قریب به اتفاق مردم تثبیت شد. در همه‌پرسی ۱۲ فروردین ۱۳۵۸ از ۲۰ میلیون و ۸۵۷ هزار و ۳۹۱ واجد شرایط، ۲۰ میلیون و ۴۴۰ هزار و ۱۰۸ نفر شرکت کردند و ۹۸ درصد آنها به جمهوری اسلامی رای آری دادند.^۲ امام خمینی (ره) درباره اهمیت این روز فرمودند: صبحگاه ۱۲ فروردین - که روز نخستین حکومت الله است - از بزرگ‌ترین اعیاد مذهبی و ملی ماست. ملت ما باید این روز را عید بگیرند و زنده نگه دارند. روزی که کنگره‌های قصر ۲۵۰۰ سال حکومت طاغوتی فرو ریخت، و سلطه شیطانی برای همیشه رخت بریست و حکومت مستضعفین که حکومت خداست به جای آن نشست.^۳

• صدور فرمان تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

دوم اردیبهشت سالروز صدور دستور تاسیس سپاه پاسداران است. در اوایل انقلاب چهار گروه مسلح با هدف مشترک به نام حراست از انقلاب شکل گرفته بود که هر کدام از آنها محافظت از انقلاب اسلامی را وظیفه خود می‌دانست. بروز اختلاف و اصطکاک بین آنها، ضرورت ادغام و تشکیل سازمانی منسجم را آشکار کرد. بنابراین، چهار گروه در جلسه‌ای می‌پذیرند که با یکدیگر ادغام شوند و سازمانی منسجم و یکپارچه برای بهبود اوضاع امنیتی کشور به وجود آورند.^۴ عباس دوزدوزانی از پایه‌گذاران سپاه پاسداران انقلاب اسلامی می‌گوید: خطاب امام (ره) به نمایندگان این گروه‌ها^۵ که «بروید سپاه را تشکیل دهید»، تاسیس این نهاد انقلابی را موجب شد.^۶ در پی این فرمان، بیانیه تشکیل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی روز دوم اردیبهشت ۱۳۵۸ در روزنامه اطلاعات چاپ شد. شورای انقلاب هم حکم اعضای شورای فرماندهی سپاه را ابلاغ و در اطلاعیه‌ای شروع به کار سپاه را اعلام کرد.^۷

• لغو کاپیتولاسیون

لایحه کاپیتولاسیون سه ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با تصویب شورای انقلاب و دولت موقت، رسماً لغو شد. در بیانیه وزارت خارجه آمده بود: «به پیشنهاد هیئت وزیران دولت موقت جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای انقلاب اسلامی،

۱. مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی، ۹۲/۱۱/۲۳، <https://www.cgie.org.ir/fa/news/>

۲. ستاد انتخابات وزارت کشور، <http://www.moi.ir/portal/File/ShowFile.aspx?ID=۹f۵۸۵f۷۳۹d۷-c۹b۰-b۳-۴۰۴۵-bce۱e۰۱۷۴۴۷>

۳. صحیفه امام، ج ۶، ص ۴۵۳-۴۵۴

۴. تسنیم، ۱۳۹۶/۲/۲

۵. محسن رفیق دوست، محسن رضایی و عباس دوزدوزانی

۶. پایگاه اطلاع رسانی و خبری جماران، ۱۳۹۰/۲/۳

۷. تسنیم، ۱۳۹۶/۲/۲

قانون و مصوب ۲۱ مهرماه ۱۳۴۳ راجع به اجازه استفاده مستشاران نظامی آمریکا در ایران از مصونیت‌ها و معافیت‌های قرارداد وین (کاپیتولاسیون) از تاریخ ۵۸/۲/۲۳ لغو شد». به موجب این قانون، مستشاران آمریکایی از مصونیت قضایی برخوردار می‌شدند و محاکم قضایی ایران حق احضار و بازخواست از آمریکایی‌ها را به سبب جرایمی که مرتکب می‌شدند، نداشتند. امام (ره) چهارم آبان ۱۳۴۳ با سخنرانی افشاگرانه خود و با اعلام عزای عمومی، شاه، مجلس، دولت و آمریکا را به شدت مورد انتقاد قرار داد. بخشی از پیام افشاگرانه امام (ره) علیه لایحه ننگین کاپیتولاسیون چنین است: «مجلس به پیشنهاد دولت، سند بردگی ملت ایران را امضا کرد ... بدون اطلاع ملت با چند ساعت صحبت‌های سری، ملت ایران را در تحت اسارت آمریکایی‌ها قرار داد ... اکنون من اعلام می‌کنم که این رأی ننگین مجلسین، مخالف اسلام و قرآن است.^۸ ... ما را فروختند، استقلال ما را فروختند و باز هم چراغانی کردند و پایکوبی کردند. اگر من به جای اینها بودم ... می‌گفتم بیرق سیاه بالای سر بازارها بزنند ... به حسب این رأی ننگین، اگر یک مستشار آمریکایی یا یک خادم مستشار آمریکایی به یکی از مراجع تقلید ایران، به یکی از افراد محترم ملت، به یکی از صاحب‌منصبان عالی‌رتبه ایران هر جسارتی بکند، هر جنایتی بنماید، پلیس حق بازداشت او را ندارد؛ محاکم ایران حق رسیدگی ندارند؛ ولی اگر به یک سگ آنها تعرض بشود، پلیس باید دخالت کند، دادگاه باید رسیدگی نماید!»^۹ این افشاگری موجب تبعید امام (ره) به ترکیه شد.

• انتخابات خبرگان قانون اساسی

۱۲ مرداد ۱۳۵۸ بیش از ۵۱ درصد واجدان شرایط رأی‌دهی در انتخابت شرکت کردند و از بین ۴۲۸ داوطلب ۷۳ نفر را انتخاب کردند. اعضای منتخب از ۲۸ مرداد، تدوین قانون اساسی را آغاز کردند.

• اولین تظاهرات روز قدس

اولین تظاهرات روز قدس ۲۶ مرداد ۱۳۵۸ برگزار شد. در آن راهپیمایی، هانی الحسن سفیر وقت فلسطین، مهدی بازرگان نخست‌وزیر دولت موقت، عبدالحلیم خدام وزیر امور خارجه وقت سوریه، آیت‌الله خامنه‌ای و محمد مجتهد شبستری سخنرانی کردند. امام (ره) ۱۶ مرداد ۱۳۵۸ (سیزدهمین روز ماه رمضان ۱۳۹۹ قمری) در پیامی خطاب به مسلمانان جهان، آخرین جمعه ماه رمضان را به عنوان روز قدس تعیین کردند. در این پیام آمده است: «من در طی سالیان دراز، خطر اسرائیل غاصب را گوشزد مسلمین نمودم، که اکنون این روزها به حملات وحشیانه خود به برادران و خواهران فلسطینی شدت بخشیده است و به ویژه در جنوب لبنان به قصد نابودی مبارزان فلسطینی، پیایی خانه و کاشانه ایشان را بمباران می‌کند. من از عموم مسلمانان جهان و دولت‌های اسلامی می‌خواهم که برای کوتاه کردن دست این غاصب و پشتیبانان آن به هم بپیوندند. و جمیع مسلمانان جهان را دعوت می‌کنم آخرین جمعه ماه مبارک رمضان را که از ایام قدر است و می‌تواند تعیین کننده سرنوشت مردم فلسطین نیز باشد، به عنوان «روز قدس» انتخاب و طی مراسمی همبستگی بین‌المللی مسلمانان را در حمایت از حقوق قانونی مردم مسلمان اعلام نمایند. از خداوند متعال پیروزی مسلمانان را بر اهل کفر خواستارم».^{۱۰}

• لغو قراردادهای تسلیحاتی ایران و آمریکا

سخنگوی دولت موقت، مرداد ۵۸ در مصاحبه‌ای مطبوعاتی اعلام کرد «قراردادهای تسلیحاتی با ایالات متحده آمریکا شامل خرید جنگنده‌های اف-۱۶ آواکس و ناوشکن‌های جنگی که با حجم نزدیک به ۹ میلیارد دلار بود لغو شده است ... یک‌سری

۸. صحیفه امام، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ج ۱، ص ۴۰۹

۹. همان، ج ۱، ص ۴۱۱ و ۴۱۵

۱۰. صحیفه امام، ج ۹، ص: ۲۶۷

قراردادهای دیگر با مستشاران نظامی آمریکا بسته شده بود که آنها نیز لغو شده است»^{۱۱}. دولت وقت همچنین تصمیم به فروش هواپیماهای اف ۱۴ گرفت. ابراهیم یزدی، وزیر خارجه دولت موقت در توجیه این اقدام می‌گوید: «وقتی گزارش‌هایی که در مورد این هواپیماها تهیه شده بود بررسی شد، ما برخوردیم به این مسئله که تاکنون ایران ۵ میلیارد دلار بابت خرید این هواپیماها پرداخته و نگهداری آنها هرساله ۵۰۰ میلیون دلار خرج برمی‌دارد. ... با در نظر گرفتن گرانی بیش از حد این هواپیماها این که هر ساعت پروازش برای ایران یک و نیم میلیون دلار خرج برمی‌دارد و ثانیاً نگر داشتن این هواپیماها باعث وابستگی شدید ما خواهد شد، دولت تصمیم گرفته این هواپیماها را به آمریکا یا هر دولت دیگری که حاضر باشد بفروشد»^{۱۲}. حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای که آن زمان معاون وزیر دفاع در امور انقلاب و عضو شورای انقلاب بودند در باره این تصمیم اظهار داشتند: «مسئله لغو قراردادهای نظامی مسئله‌ای نیست که به این آسانی بتوان درباره آن تصمیم گرفت. درست است که ما قصد نداریم که مثل دوران گذشته ژاندارم منطقه باشیم و قصد نداریم حافظ منافع ابرقدرت‌ها باشیم اما به هیچ وجه جایز نمی‌دانیم که با وجود دشمنان سوگند خورده خود در منطقه و دولت‌های ارتجاعی وابسته به امپریالیسم غافل بمانیم. ما به نیروی دفاعی کاملی نیازمندیم حتی برای جلوگیری از تجاوزات امپریالیسم که به آسانی با حضور دولت‌های غاصب در منطقه قابل تصور است لازم است که ما قدرت تهاجمی نیز داشته باشیم»^{۱۳}.

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای در این باره گفتند: «تردیدي نداريم که دولت آمریکا با وضع کنونی ما به لغو برخی از قراردادهای گذشته به شدت تمایل دارد و بعضی از مقدورات نظامی ما را برای خود خطر بالقوه به حساب می‌آورد و بنابراین و به همین دلیل ما در مورد لغو قراردادها باید بسیار محتاطانه و دوراندیشانه برخورد کنیم. تا وقتی به مرحله‌ی خودکفایی نرسیده‌ایم ناچاریم تجهیزات نظامی و قطعات یدکی تجهیزات موجود را از خارج وارد کنیم. اما مهم آن است که در چگونگی قرارداد و نیز طرف قرارداد یعنی آن دولتی که از او نیازمندی‌های خودمان را خواهیم خواست ترتیبی اتخاذ کنیم که ایجاد وابستگی نکند. دولت‌های فروشنده تجهیزات نظامی هم در شرایطی نیستند که بتوانند ما را به قبول یک قرارداد تحمیلی وادار کنند»^{۱۴}. ... اگر بپذیریم که این سلاح‌ها تهاجمی هستند و برای حفظ مرزهای طولانی کشور به آنها احتیاج داریم، در حقیقت پذیرفته‌ایم که با فروش آنها قدرت هوایی ارتش ایران را در مهم‌ترین منطقه‌ی استراتژیک دنیا تا حد «فلج» ضربه‌پذیر کرده‌ایم»^{۱۵}.

حسن روحانی در سال ۱۳۶۴، به‌عنوان رئیس کمیسیون دفاع مجلس شورای اسلامی به نماز جمعه تهران آمد و گفت: «... اگر نادانی دولت موقت نبود شاید جنگی این چنین بر ما تحمیل نمی‌شد. آنهايي که حتی تصمیم داشتند هواپیماهای اف-۱۴ ما را به آمریکا پس دهند و اگر شهید بهشتی‌ها و عزیزانی چون خامنه‌ای‌ها و هاشمی‌ها در شورای انقلاب نبودند، دولت موقت در تابستان ۵۸ آنها را به آمریکا پس داده بود. من نمی‌گویم خیانت یا عدم خیانت، بلکه این یک نادانی و عدم تفکر صحیح برای یک ملت انقلابی بود»^{۱۶}.

۱۱. کیهان، ۲۰ مرداد ۱۳۵۸

۱۲. کیهان، ۱۳ مرداد ۱۳۵۸

۱۳. کیهان، ۲۷ مرداد ۱۳۵۸

۱۴. کیهان، ۲۷ مرداد ۱۳۵۸

۱۵. جمهوری اسلامی، ۱۵ مرداد ۱۳۵۸

۱۶. جمهوری اسلامی، ۱۶ آذر ۱۳۶۴

• تسخیر لانه جاسوسی

به دنبال دشمنی‌های آمریکا با انقلاب اسلامی، دانشجویان پیرو خط امام روز ۱۳ آبان ۱۳۵۸ سفارت این کشور در تهران را تسخیر کردند. امام خمینی(ره) با توجه به اهمیت این اقدام آن را انقلاب دوم نامیدند. "از ساعات اول پیروزی انقلاب بلکه حتی قبل از انقلاب دشمن در صدد توطئه برآمد. ... هم خود قومیت‌های ما -عرب ما، تُرک ما، کُرد ما، لُر ما، ترکمن ما، که همه آماج این توطئه بودند- در مقابل آمریکا ایستادند و هم جوانان مؤمن، جوانانی که آن روز، هنوز اسم پاسدار رویشان نبود، اسم بسیج رویشان نبود اما به معنای حقیقی کلمه پاسدار انقلاب بودند و بسیجی راه انقلاب بودند، رفتند توطئه‌ی آمریکا را خنثی کردند. بنابراین آمریکایی‌ها از ساعت اول شروع کردند و اینها همه غیر از کارهایی بود که در داخل سفارت آمریکا همین‌جا در تهران انجام می‌گرفت. بعد از آنکه جوان‌های ما رفتند و این مرکز را تسخیر کردند و با زحمت زیاد توانستند کاغذهایی را که خرد شده بود، مدارکی را که در کاغذخردکن ریخته شده بود، گردآوری کنند، جمع کنند، به هم بچسبانند و به صورت کتاب در بیاورند، آن وقت معلوم شد که چه توطئه‌هایی هم در طول این مدت در داخل سفارت آمریکا وجود داشته. ... حرکت دانشجویان برای تسخیر سفارت، واکنش به این همه خباثت بود که پیروزمندانه اتفاق افتاد؛ یعنی جلوی تحرک ابرقدرت پرروی زیاده‌خواه آمریکا را در داخل کشور گرفت؛ انقلاب یعنی این."^{۱۷}

• استعفای دولت موقت

یک روز بعد از تسخیر لانه جاسوسی، نخست وزیر دولت موقت استعفا کرد. مرکز اسناد انقلاب اسلامی دلایل این استعفا را در دو بخش تاکتیکی و راهبردی بررسی کرده است. بر این اساس مهم‌ترین دلیل استعفای دولت موقت که راهبردی بود و ریشه در بینش و آرای سیاسی بازرگان و برخی از کابینه دولت موقت داشت، بی‌اعتمادی به انقلاب سیاسی و تحولات انقلابی بود. اختلاف نظر اعضای دولت موقت، عدم تفاهم با رهبری انقلاب اسلامی، اختلاف با شورای انقلاب و تسخیر سفارت آمریکا از دیگر دلایل استعفای دولت بازرگان بود.^{۱۸} یک روز پس از استعفای دولت موقت، امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی در حکمی شورای انقلاب را مامور اداره کشور کرد.^{۱۹}

اعضای شورای انقلاب اسلامی در جلسه ۱۴ بهمن ۱۳۵۷ در اقامتگاه امام واقع در دبستان علوی، مهندس بازرگان را نخست وزیر تعیین کردند. حکم نخست وزیری ۱۵ بهمن ۱۳۵۷ صادر و ۱۶ بهمن در مراسمی به او اعطا شد. جواد منصوری، معاون اطلاع‌رسانی مرکز اسناد انقلاب اسلامی در باره علت انتخاب بازرگان به عنوان نخستین وزیر موقت انقلاب اسلامی می‌گوید: مهندس بازرگان در میان مبارزان انقلاب اسلامی چهره موجهی داشتند، اما امام (ره) به نکاتی در مورد ایشان توجه داشتند که از چشم شورای انقلاب پنهان مانده بود. از جمله ملاحظه‌کاری آقای بازرگان در قبال ملی‌گراها و تمایلات وی به غرب بود. همچنین آقای بازرگان تعصبات حزبی داشتند. اما به این علت که شورای انقلاب آقای بازرگان را انتخاب کردند، امام(ره) نظر شورای انقلاب را پذیرفتند و نمی‌خواستند این ذهنیت منفی در شورای انقلاب به وجود آید که رأی شورایی را که خودش انتخاب کرده نپذیرفته است.^{۲۰}

۱۷. بیانات رهبری در دیدار با دانشجویان، ۱۳۹۵/۸/۱۲

۱۸. مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۵/۸/۱۷، <http://www.irdc.ir/fa/news>

۱۹. صحیفه امام، ج ۱۰، ص: ۵۰۰

۲۰. دلیل انتصاب مهندس بازرگان توسط امام از زبان نخستین فرمانده سپاه، ۹۲/۱۱/۱۶، <https://www.farsnews.com>

• همه پرسى قانون اساسى

خبرگان ملت، که از ۲۸ مرداد تدوین قانون اساسی را آغاز کرده بودند، این کار را در ۲۴ آبان ۱۳۵۸ به پایان رساندند. قانون جدید ۲۶ آبان ۱۳۵۸ در روزنامه‌های کثیرالانتشار به چاپ رسید. همه‌پرسی تأیید آن نیز ۱۱ و ۱۲ آذر برگزار شد و قانون اساسی به تصویب نهایی رسید.

• برگزاری اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری

اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری پنجم بهمن ۱۳۵۸ حدود یک‌سال بعد از پیروزی انقلاب اسلامی برگزار شد. در این انتخابات ۱۴ میلیون نفر از حدود ۲۱ میلیون واجد شرایط رای‌دهی شرکت و نخستین بار در تاریخ ایران با رای مستقیم خود رئیس اجرایی کشور را انتخاب کردند. در اولین انتخابات ریاست جمهوری ۱۲۴ نفر نامزد شدند که با انصراف یا استعفای برخی نامزدها، ۹۶ نامزد در روز انتخابات به رقابت با یکدیگر پرداختند. ابوالحسن بنی‌صدر، احمد مدنی، داریوش فروهر، صادق قطب‌زاده، حسن حبیبی، کاظم سامی، حسن آیت، صادق طباطبایی، صادق خلخالی، محمد مکرى، صفر علی خلیلی، از جمله نامزدها بودند. ابوالحسن بنی‌صدر با کسب ۱۰ میلیون و ۷۵۳ هزار و ۷۵۲ رأی، نخستین رئیس جمهوری اسلامی ایران انتخاب شد. از نکته‌های مهم این دوره از انتخابات این بود که امام خمینی روحانیون را از کاندیداتوری منع کرد و بدین ترتیب حضور مهم‌ترین گزینه حزب جمهوری اسلامی یعنی آیت‌الله بهشتی در انتخابات، منتفی شد. نکته دیگر اینکه با توجه به اینکه کشور هنوز مجلس نداشت، مراسم تحلیف رئیس‌جمهور، مرداد سال بعد و ماه‌ها بعد از انتخابات ریاست جمهوری برگزار شد.

• مجلس شورای اسلامی اولین انتخابات

این انتخابات که در ۲۴ اسفند ۱۳۵۸ برگزار شد، پنجمین انتخابات نظام نوپای جمهوری اسلامی ایران بعد از فراندوم تعیین نظام، انتخابات مجلس خبرگان قانون اساسی، همه‌پرسی قانون اساسی و انتخابات ریاست جمهوری بود. ۵۲ درصد واجدان شرایط رای‌دهی در انتخابات شرکت کردند. در این انتخابات دو مرحله‌ای (مرحله دوم انتخابات ۱۹ اردیبهشت ۱۳۵۹ برگزار شد) ۲۳۴ نفر از سراسر کشور انتخاب شدند. (به علت وخامت اوضاع در بعضی شهرها مثل سنندج، چابهار، هشتگرد، نقده، فیروزآباد، فارس و چند شهر دیگر انتخابات مرحله دوم برگزار نشد.) چون تعداد انتخاب شدگان از ۱۸۰ نفر حد نصاب (دو سوم ۲۷۰ نفر) بیشتر بود، مجلس رسمیت یافت.

• ترور انقلابیون

در یک‌سال اول انقلاب، معاندان و مخالفان با ایجاد ناامنی و رعب و وحشت در تلاش بودند کنترل فضا را به دست بگیرند و انقلاب را تضعیف کنند. در این مدت کوتاه بسیاری از مردم بی‌گناه و نیز شخصیت‌های انقلابی ترور شدند:

سوم اردیبهشت ۱۳۵۸: محمدولی قرنی رئیس ستاد کل ارتش و عضو شورای انقلاب اسلامی

۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۸: آیت‌الله مرتضی مطهری

چهارم خرداد ۱۳۵۸: ترور ناموفق هاشمی رفسنجانی

چهارم شهریور ۱۳۵۸: حاج مهدی عراقی از مسئولان مؤسسه کیهان

۲۷ آذر ۱۳۵۸: دکتر محمد مفتاح

۱۰ آبان ۱۳۵۸: آیت‌الله سید محمود قاضی طباطبایی امام جمعه تبریز

• غائله در سه استان

گلستان: چریک‌های فدایی خلق از ۱۴ اسفند در بندر ترکمن با ایجاد درگیری و ایجاد رعب و وحشت، امنیت شهر را مختل کردند. با تداوم و تشدید این درگیری‌ها و در پی آن شهادت فرمانده سپاه گنبد، ارتش وارد عمل شد. ۲۳ بهمن ۱۳۵۸ آخرین سنگرهای چریک‌ها از بین رفت و ستاد خلق ترکمن به تصرف نیروهای انقلاب در آمد.

کردستان: نیروهای مسلح حزب دموکرات کردستان، دو روز بعد از پیروزی انقلاب، تحرکات خود را آغاز کردند و با اشغال پادگان مهاباد، سلاح‌ها و مهمات آن را به غارت بردند. با وجود تلاش دولت برای کنترل بحران، اوضاع در سنندج نیز متشنج شد. ساختمان شهربانی و رادیو و تلویزیون سنندج اشغال و پادگان سنندج محاصره شد. تیر ۱۳۵۸ مهاجمان مسلح در پاوه کردستان، خانه‌ها را غارت کردند و سپس به آتش کشیدند. فرمان ۲۷ مرداد امام خمینی مبنی بر اینکه ارتش باید در ۲۴ ساعت خود را به پاوه برساند و ضد انقلاب را قلع و قمع کند، نقش مهمی در انسجام نیروها و پیروزی آنها در مصاف با ضد انقلاب داشت. شهرهای مریوان، بسطام، بانه، سردشت، مهاباد، بوکان و سقز به تصرف نیروهای انقلاب در آمد و سران حزب دموکرات و کومله به عراق فرار کردند.

خوزستان: سحرگاه نهم خرداد ۵۸ اتومبیلی با چند سرنشین با شلیک‌های پیاپی، آرامش خرمشهر را به هم زد. به دنبال این اقدام، عناصری با عنوان "خلق عرب مسلمان ایران" وارد شهر شدند و شروع به سنگربندی کردند. آنها پمپ بنزین را به آتش کشیدند و به فرمانداری شهر حمله کردند. همچنین با حمله به پایگاه دریایی خرمشهر سه کشتی هزار تنی را به آتش کشیدند. به رغم تصرف ساختمان‌های سازمان سیاسی و کانون فرهنگی خلق عرب در همان ساعات اولیه، موجی از خرابکاری در ماه‌های خرداد و تیر خوزستان را فرا گرفت و تعدادی از مردم بی‌گناه شهید شدند. در نهایت با دستگیری تعدادی از عناصر فعال خلق و تبعید برخی از آنها جو بحرانی شهر شکسته شد.^{۲۱}

■ اقدامات اقتصادی

• تشکیل بنیاد مستضعفان

بنیاد مستضعفان بر پایه فرمان نهم اسفند ۱۳۵۷ امام خمینی بنا نهاده شد. به موجب این فرمان، شورا ماموریت یافت تمام اموال منقول و غیرمنقول سلسله پهلوی (بنیاد پهلوی) و وابستگان آنها را به نفع مستمندان و کارگران و کارمندان ضعیف مصادره کند. شورای انقلاب نیز در تاریخ ۲۱ اسفند اعلام کرد به این منظور مؤسسه‌ای به نام بنیاد مستضعفان تاسیس می‌شود. این بنیاد در سال ۱۳۶۷ به بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و در سال ۱۳۶۸ به بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی تغییر نام داد. در سال ۱۳۸۳ نیز با واگذاری حوزه جانبازان به بنیاد شهید و امور ایثارگران، بار دیگر نام این بنیاد به "بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی" تغییر یافت. بنیاد غیرانتفاعی، دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی، اداری و استخدامی است و تحت نظارت عالی رهبری و برابر مقررات اساسنامه و آیین‌نامه‌های داخلی اداره می‌شود.^{۲۲}

۲۱. پایگاه جامع تاریخ معاصر ایران، بازنگاهی به ناآرامی‌های قومی و منطقه‌ای پس از پیروزی انقلاب:

<http://revolution.pchi.ir/show.php?page=contents&id=۱۲۱۹۷>

۲۲. بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، <http://www.irmf.ir/About-Us/History.aspx>

• افتتاح حساب ۱۰۰

۲۱ فروردین سالروز افتتاح حساب شماره ۱۰۰ به فرمان حضرت امام (ره) و تأسیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸ است. امام (ره) همچنین کمک دولت و ملت برای رفع مشکل مسکن محرومان را خواستار شدند: ... همه محرومان باید خانه داشته باشند. هیچ کسی در هیچ گوشه مملکت نباید از داشتن خانه محروم باشد. بر دولت اسلامی است که برای این مسئله مهم چاره‌ای بیندیشد، و بر همه مردم است که در این مورد همکاری کنند. اینجانب حسابی به شماره ۱۰۰ در تمام شعب بانک ملی افتتاح کرده و از همه کسانی که توانایی دارند دعوت می‌کنم که برای کمک به خانه‌سازی برای محرومان به این حساب پول واریز کنند.^{۲۳}

• ملی شدن بانک‌ها و بیمه‌ها

قانون ملی شدن بانک‌ها خرداد ۵۸ و لایحه قانونی ملی شدن موسسات بیمه و موسسات اعتباری آبان ۵۸ سال به تصویب شورای انقلاب رسید.

■ رخدادهای اجتماعی

• تأسیس کمیته امداد امام خمینی

امام (ره) ۱۹ اسفند ۱۳۵۷ به منظور خدمات‌رسانی به محرومان و تلاش برای زدودن فقر و محرومیت عمومی، سه نفر از انقلابیون را مأمور تشکیل کمیته امداد کردند. در بخشی از حکم امام (ره) خطاب به مهدی کروی آمده است: «به جنابعالی مأموریت داده می‌شود که به اتفاق آقایان حاج حبیب ... عسکر اولادی و آقای حاج حبیب ... شفیق در تشکیل کمیته‌های امداد در تهران و شهرستان‌ها اقدام لازم را نموده و حسابی تحت همین عنوان امداد باز کرده و جوهی که تعیین شده، در حساب مزبور واریز نموده و با حسن تدبیر کمیته‌های مزبور را سرپرستی کنید».^{۲۴} کمیته امداد در قالب طرح‌هایی همچون زکات، همسفره، اکرام ایتم، محسنین، شوق زیارت، جشن رمضان، جشن نیکوکاری، جشن عاطفه‌ها، مددجویی، بیمه اجتماعی، وام قرض‌الحسنه، نوسازی مسکن روستایی، مددکاری و مشاوره، حمایت از خانواده زندانیان و تامین جهیزیه و هزینه ازدواج خدمات‌دهی می‌کند. اکنون یک میلیون و ۶۰۰ هزار خانوار زیر پوشش این نهاد هستند.^{۲۵}

• تصویب قانون شوراهای محلی

نهم اردیبهشت ۱۳۵۸ کمتر از سه ماه بعد از پیروزی انقلاب، بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران با صدور فرمانی به شورای انقلاب بر تشکیل شوراهای اسلامی و تهیه آیین‌نامه اجرایی آن تاکید کردند.^{۲۶} تدوین‌کنندگان قانون اساسی نیز اصول ششم، هفتم، یکصدویکم تا یکصدوششم را به شوراهای اسلامی اختصاص دادند. وقوع جنگ تحمیلی امکان تحقق شوراهای اسلامی را به تعویق انداخت، اما چند سال پس از پایان جنگ تحمیلی در تاریخ یکم خرداد ۱۳۷۵، قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و انتخابات شوراهای اسلامی هفتم اسفند ۱۳۷۷ در سراسر کشور برگزار شد.

۲۳. صحیفه امام؛ ج: ۶؛ ص: ۵۱۸

۲۴. صحیفه امام، ج: ۶، ص: ۳۶۷

۲۵. فتاح، رئیس کمیته امداد امام خمینی، ۱۳۹۶/۷/۱۸، <https://www.tasnimnews.com>

۲۶. در جهت استقرار حکومت مردمی در ایران و حاکمیت مردم بر سرنوشت خویش، که از ضرورت‌های جمهوری اسلامی است، لازم می‌دانم بی‌درنگ به تهیه آیین‌نامه اجرایی شوراهای محلی شهر و روستا در سراسر ایران اقدام، و پس از تصویب به دولت ابلاغ نمایم تا دولت بلافاصله به مرحله اجرا درآورد. (صحیفه امام، ج: ۷، ص: ۱۶۷)

• اعلام عزای عمومی ۱۵ خرداد

حضرت امام خمینی در آستانه اولین سالگرد حماسه ۱۵ خرداد پس از انقلاب اسلامی در پیامی تاریخی به ملت ایران، چگونگی پیدایش نهضت ۱۵ خرداد را تشریح کردند: "با فرا رسیدن ۱۵ خرداد خاطره غم انگیز و حماسه آفرین این روز تاریخی تجدید می‌شود. روزی که بنا بر آنچه مشهور است قریب به پانزده هزار نفر از ملت مظلوم و ستم کشیده ما به خاک و خون کشیده شد. روزی که طلیعه نهضت اسلامی این ملت شجاع و غیور گردیده؛ نهضت عظیمی که بیش از شانزده سال پیش به دنبال قیام روحانیت مسئول و متعهد در مقابل محمدرضا پهلوی - که مخالفتش با اسلام عزیز آشکار و آشکارتر شد - شکل گرفت. ... ملت ما نه محرم را که شاهد قتل عام های وحشیانه جباران است، فراموش می‌کند و نه ۱۵ خرداد را که سرآغاز نهضت اسلامی روحانیت است. ... و من روز ۱۵ خرداد را برای همیشه عزای عمومی اعلام می‌کنم. ..."^{۲۷}

• تشکیل جهاد سازندگی

ایده جهاد سازندگی را یکی از اعضای هیئت علمی دانشکده فنی دانشگاه تهران، مطرح کرد. در این چارچوب اعزام گروه‌های ۱۰ نفره دانشجویی به مناطق بحرانی محروم و دورافتاده و هدایت امور و فعالیت‌های انقلابی و مردمی این مناطق با استفاده از امکانات ارتش مد نظر بود. پس از اعزام این گروه‌ها لزوم ایجاد نهضت جهاد سازندگی با مشارکت دانشجویان در کشور احساس شد. بنابراین طرح تشکیل نهضت مدون شد و شهید بهشتی آن را به اطلاع حضرت امام رساند. امام خمینی ۲۷ خرداد ۱۳۵۸ چهار ماه بعد از انقلاب اسلامی با صدور فرمانی تشکیل سازمانی برای رسیدگی و رفع محرومیت روستائیان را خواستار شدند و از مسئولان خواستند با اختصاص امکانات موجود کشور و بهره‌گیری از نیروهای داوطلب مردمی، سازندگی روستاها را در اولویت قرار دهند: "ما در مشکلات باید متوسل بشویم به ملت. ملتی که - بحمدا... - مهیا برای کمک و فداکاری بوده و هستند. ... دانشجویهای عزیز، متخصصین، مهندسیین و بازاری، کشاورز، همه قشرهای ملت، داوطلب برای این است که ایرانی که به طور مخروبه به دست ما آمده است بسازند. ... ما دستمان را پیش ملت دراز می‌کنیم، و از ملت می‌خواهیم که همه در این نهضت شرکت کنند و همه دست برادری به هم بدهند و این سازندگی و جهاد سازندگی را شروع کنند. و البته مأمورین دولت در هر جا - آنها هم - مردم با آنها تشریک مساعی کنند. ... من می‌خواهم از اشخاص که برای زیارت‌ها، برای مکه معظمه، برای مدینه منوره می‌خواهند بروند لکن به طور استحباب می‌خواهند بروند، من می‌خواهم از آنها هم تقاضا کنم که شما برای ثواب می‌خواهید بروید مکه مشرف بشوید، می‌خواهید بروید مدینه منوره، عتبات عالیات مشرف بشوید؛ امروز ثوابی بالاتر از اینکه به برادرهای خودتان کمک کنید [نیست] و این سازندگی را همه با هم شروع کنید که ایران خودتان درست ساخته بشود، و برادرهای خودتان نجات پیدا بکنند. خداوند به همه شما اجر عنایت می‌کند، و همان ثوابی را که شما از زیارت‌ها می‌خواهید خداوند به شما در این جهاد خواهد داد."^{۲۸}

جهاد سازندگی علاوه بر سازندگی و آبادانی مناطق محروم کشور در طول هشت سال دفاع مقدس، در زمینه‌های صنایع روستایی، کشاورزی، دامداری، سدسازی، منابع طبیعی، آب‌خیزداری و ... خدمات گسترده‌ای داده است. جهاد سازندگی ۷ آذر ۱۳۶۲ به وزارتخانه تبدیل و دیماه ۱۳۷۹ در وزارت جهاد کشاورزی ادغام شد و بدین ترتیب وزارت جهاد کشاورزی به وجود آمد.

۲۷. صحیفه امام، ج ۸، ص: ۵۰ و ۵۱

۲۸. صحیفه امام، ج ۸، ص: ۱۷۹ و ۱۸۰

• طرح طب ملی

بیست و دوم تیر ۱۳۵۸ دکتر کاظم سامی کرمانی وزیر بهداشتی دولت موقت، طرح «طب ملی» را در اجتماع مدیران بهداشتی‌های سراسر کشور اعلام کرد. به موجب این طرح، هزینه دکتر، دارو و درمان همه ایرانیان را دولت تامین می‌کند و تاسیس بیمارستان غیردولتی، غیرقانونی می‌شد. این طرح، مراجعه داوطلبانه مردم به مطب خصوصی پزشکان را در ساعات غیر اداری منع نمی‌کرد. در مقدمه طرح آمده بود که «تندرستی و درمان رایگان حق مردم است.» بحث از ملی شدن درمان تا شهریور ۱۳۵۹ ادامه داشت که حمله نظامی عراق به ایران و جنگ هشت ساله متعاقب آن، تصویب و اجرای طرح را متوقف کرد.^{۲۹}

• اولین نماز جمعه تهران

پیشنهاد برگزاری نماز جمعه را مرحوم آیت‌الله طالقانی مطرح کرد و حضرت امام خمینی، این مهم را به خود ایشان سپردند.^{۳۰} نخستین نماز جمعه تهران بعد از انقلاب اسلامی ۵ مرداد ۱۳۵۸ به امامت آیت‌الله طالقانی در دانشگاه تهران برگزار شد. بعد از درگذشت آیت‌الله طالقانی در ۱۹ شهریور همان سال، تا چهارماه بعد (۲۴ دیماه ۱۳۵۸) که بنیانگذار انقلاب، آیت‌الله خامنه‌ای را به عنوان امام جمعه تهران منصوب کردند، آیت‌الله منتظری امامت جمعه را عهده‌دار بود. پس از سوء قصد به جان آیت‌الله خامنه‌ای در ششم تیر ۱۳۶۰، نیاز به امام جمعه موقت در تهران احساس شد. بدین ترتیب تهران ائمه جمعه دیگری را نیز به خود دید: حضرات آیات و حجج الاسلام موسوی اردبیلی، هاشمی رفسنجانی، امامی کاشانی، ربانی املشی، یزدی، مهدوی کنی، جنتی، طاهری خرم‌آبادی، خاتمی، موحدی کرمانی، صدیقی و ابوترابی فرد.

• تشکیل بسیج مستضعفین

تاکید امام (ره) بر مبارزه با آمریکا و تشکیل ارتش بیست میلیونی، زمینه‌ساز شکل‌گیری بسیج مستضعفین شد. امام چهارم آذر ۱۳۵۸ در جمع پاسداران انقلاب اسلامی با تأکید بر اهمیت شناخت موقعیت و اوضاع زمان برای طرح مسائل و ضرورت مواجهه همه قوا علیه آمریکا، اجتناب از تشنج در راه هدف اصلی و پرهیز از اختلاف‌افکنی را خواستار شدند. ایشان ضمن بیان نصایح و اندرزهایی به پاسداران فرمودند: "کشوری با ۲۰ میلیون جوان باید بیست میلیون تفنگدار داشته باشد، بیست میلیون ارتش داشته باشد؛ چنین مملکتی آسیب بردار نیست".^{۳۱} سخنان امام مبنی بر لزوم آموزش نظامی همگانی و تشکیل ارتش ۲۰ میلیونی، مورد استقبال طیف‌های مختلف مردم قرار گرفت. در اجرای فرمان رهبر انقلاب، ستاد بسیج ملی ایران با همکاری نمایندگان سازمان‌های نظامی و انتظامی، نهادهای انقلابی و سازمان‌های کشوری زیر نظر شورای انقلاب تشکیل شد و مأموریت یافت با ایجاد ارتش مقاومت، همه نیروهای مردمی را در کشور بسیج کند.^{۳۲} شورای انقلاب هم در تاریخ ۱۰ اردیبهشت ۱۳۵۹ لایحه قانونی تشکیل سازمان بسیج ملی را تصویب و برای اجرا به وزارت کشور ارسال کرد.^{۳۳}

• پیام به مردم برای مبارزه با بی‌سوادی

هفتم دی ۱۳۵۸ امام خمینی در پیامی به مردم ایران خواستار مبارزه با بی‌سوادی شدند: "ما باید در برنامه دراز مدت، فرهنگ وابسته کشورمان را به فرهنگ مستقل و خودکفا تبدیل کنیم و اکنون بدون دست دادن وقت و بدون تشریفات

۲۹. <http://ebtekarnews.com/index.php?newsid=۱۷۸۴>

۳۰. موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۹۴/۵/۵، <http://www.imam-khomeini.ir>

۳۱. صحیفه امام، ج ۱۱، ص ۱۲۲، جلد ۱۱ صحیفه امام خمینی (ره)، از صفحه ۱۱۷ تا صفحه ۱۲۲، <http://emam.com/posts/view/>

۳۲. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۸/۱۱/۲۷، ص ۶

۳۳. پرتال جامع امام خمینی، فرمان امام خمینی مبنی بر تشکیل بسیج ۱۳۹۳/۹/۴، <http://www.imam-khomeini.ir/fa/n>

خسته کننده، برای مبارزه با بی‌سوادی به طور ضربتی و بسیج عمومی قیام کنیم تا ان شاء... در آینده نزدیک هر کس نوشتن و خواندن ابتدایی را آموخته باشد. برای این امر، لازم است تمام بی‌سوادان برای یادگیری و تمام خواهران و برادران باسواد برای یاد دادن بپاخیزند، و وزارت آموزش و پرورش با تمام امکانات بپاخیزد... من از ملت عزیز امید دارم که با همت والای خود، بدون فوت وقت، ایران را به صورت مدرسه‌ای درآورند، و در هر شب و روز و در اوقات بیکاری یکی - دو ساعت را صرف این عمل شریف نمایند.^{۳۴}

پس از صدور فرمان تاریخی حضرت امام، هسته مرکزی نهضت سوادآموزی با حضور نمایندگان آموزش و پرورش، جهاد سازندگی، نماینده روحانیت و جهاد دانشگاهی شکل گرفت و نخستین کلاس‌های سوادآموزی از اوایل سال ۱۳۵۹ تشکیل شد. به گفته رئیس سازمان نهضت سوادآموزی آمار باسوادان بعد از انقلاب از ۵۰ درصد به حدود ۸۸ درصد رسیده است.^{۳۵}

• صدور فرمان تشکیل بنیاد شهید انقلاب اسلامی

امام خمینی ۲۵ اسفند ۱۳۵۸ در پیامی تشکیل بنیاد شهید انقلاب اسلامی را خواستار شدند^{۳۶}: "ملت شریف ایران می‌داند که نهضت اسلامی و پیروزی انقلاب اسلامی مرهون فداکاری قشرهای مختلف ملت است که در صف اول باید شهدای انقلاب - رحمه الله علیهم - و کسانی که در این راه معلول و آسیب دیده شده‌اند، محسوب داشت. لهذا باید رسیدگی کامل به خاندان شهدا و آسیب دیدگان و معلولین در این راه، چه در حال انقلاب و چه قبل و بعد از آن به نحو احسن و با مراعات احترام آنان بشود. ... شورای انقلاب موظف است برای این شروع مهم، بودجه کافی تصویب نماید و در اجرای آن سرعت عمل به خرج دهد."^{۳۷}

۳۴. صحیفه امام ج ۱۱، ص ۴۴۷-۴۴۶

۳۵. ایسنا، ۲۰ شهریور ۱۳۹۶

۳۶. صحیفه امام، جلد ۱۲، ص ۱۸۶-۱۸۵

۳۷. دولت و متصدیان امور، موظف هستند مواد زیر را مورد تصویب و اجرای سریع قرار دهند: ۱- اولویت فرهنگی: یعنی در مدارس و دانشگاه با تسهیلات مقتضی وارد شوند. ۲- اولویت اقتصادی: یعنی مسکن، زمین، وسائل زندگی و سایر ما یحتاج زندگی برای آنان تهیه گردد. ۳- اولویت در استخدام: یعنی خانواده شهدا و معلولین در استخدام دولت اولویت داشته و آنان که قدرت خدمت دارند به استخدام دولت درآیند. ۴- کارت مجانی برای سوار شدن آنان در اتوبوس‌های دولتی داخل شهرها تهیه گردد. ۵- کارت نیمه بها برای استفاده از وسائل نقلیه بین شهری مثل قطار و هواپیما و غیره. ۶- تشکیل دفترچه مخصوص برای قدرت خرید از تعاونی‌های دولتی. ۷- بیمه درمانی و استفاده از کارت ویژه خرید دارو. ۸- قرار دادن حقوق رسمی برای معلولین که قدرت کار ندارند و خانواده شهدا بالنسبه به افراد آن خانواده. ۹- ایجاد برنامه‌هایی در رادیو به عنوان معلولین و خانواده شهدا. ۱۰- سازمان موظف است بدون فوت وقت، معلولین و آسیب دیدگانی که احتیاج به معالجه دارند تحت علاج قرار دهد و در صورتی که با تصدیق طبیب لازم است برای معالجه به خارج کشور بروند، اسباب مسافرت و مخارج معالجه آنان را فراهم نماید.